

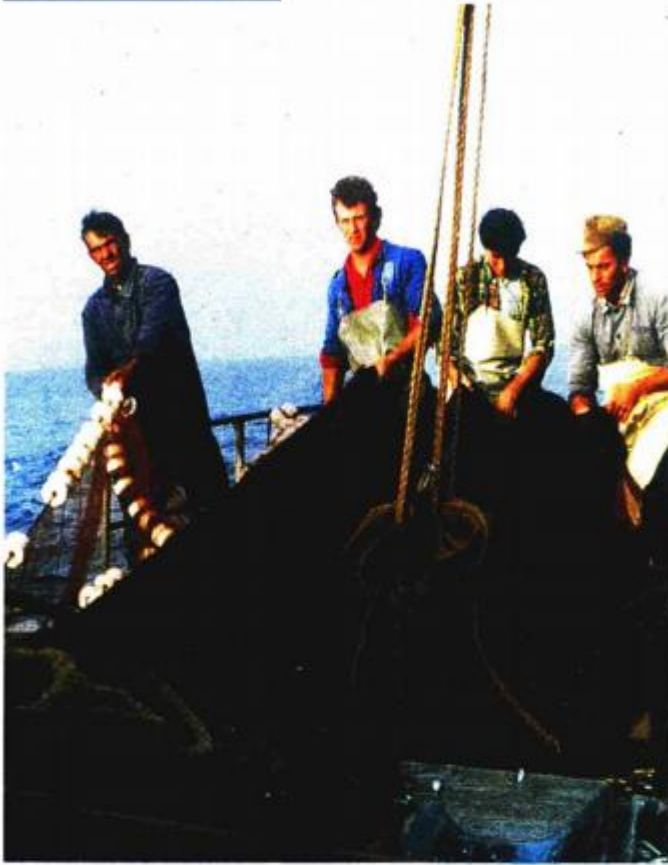
Evidencijski broj / Article ID: 13422609
Vrsta novine / Frequency: Dnevna
Zemlja porijekla / Country of origin: Hrvatska
Rubrika / Section:



**Ribanje i
ribarsko
zadrugarenje
u Funtani**



zrcalo vremena



Na ruke dižu mrežu (snimljeno nakon 1958.)

Filmsk ime rib

Osnovana u veljači 1948. funtanjanska zadruga pisala se svakojako, od Ribarske zadruge Fontana do Ribarske proizvođačke zadruge Funtana. Imala je tridesetak zadrugara. Direktor-upravitelj bio je Atilio Tomac, činovnici Enio Poropat, Elio Gergeta i Silvano Laković

PIŠE **Robert BURŠIĆ**

U veljači 1948. godine, tri godine nakon završetka Drugog svjetskog rata, u Funtani je osnovana Ribarska zadruga Slavica. Bila je to jedna u nizu zadruga što se osnivale u tadašnjoj novoj državi. Ime Slavica najvjerojatnije je dobila po filmu Slavica, prvom jugoslavenskom igranim filmu što je snimljen 1947. Radnja filma događa se u jednom malom ribarskom primorskom mjestu. Djevojka Slavica radi u tvornici sardina i upoznaje mladog ribara Marina. Zavole se i pridružuju ribarima koji namjeravaju sami sagraditi brod i osnuju zadrugu. Počinje rat, Slavica i Marko pridružuju se partizanima, skrivaju tek sagrađeni brod kojeg predaju partizanima. Slavica gine u jednoj borbi, brod dobiva ime Slavica... Slavicu je glumila Irena Kolesar (1925.-2002.), koja je 1981. na Filmskom festivalu u Puli nagradena Zlatnom anenom za cjelokupni dopri-

nos filmskom stvaralaštvu. Redatelj filma bio je Vjekoslav Afrić.

Isplatne liste u Državnom arhivu

Funtanjanska zadruga pisala se svakojako, od Ribarske zadruge Fontana, do Ribarske proizvođačke zadruge Funtana (*Proizvođačka zadruga Fontana*, rukom piše na jednom dokumentu).

Brojila je tridesetak zadrugara. Direktor-upravitelj bio je Atilio Tomac, činovnici Enio Poropat, Elio Gergeta i Silvano Laković. U Državnom arhivu u Pazinu čuvaju se neke isplatne liste radnika, pa tako na onoj iz listopada 1949. godine nalazimo imena (prenosim kako piše na listi): Tomac (Ivana) Atilio, predsjednik, Grgeta (Sima) Bastian, tajnik, Grgeta (Marka) Bastian, Kraicer (Ivana) Renato, Kraicer (Sima) Aldo, Kraicer (Sima) Ivan, Ipsa (Antona) Gverino, Radman (Antona) Sime, Ipsa (Antona) Pasqual, Ipsa (Ivana) Santo, Ipsa (Antona) Marko, Ipsa (Marka) Anton, Ipsa (Ivana) Ivan, Ipsa (Ivana) Eugen, Ipsa (Ivana) Angelo, Sti-

POVIJEST RIBARA I RIBARSKE FUNTANE



Kompletna posada "Kapice": Mario Ipsa, Lakoseljac, Dolino Ipsa, Antun Ipsa, Silvio Ipsa, Klaudio Stifanic, Santo Paris, Guido Paris, Aldo Krajcar, Serdo Radman, Bastian Gergeta, Donato Poropat

a Slavica dala araskoj zadruzi

fanic (Martina) Marko, Stifanic (Marka) Klaudio, Tomac (Ivana) Narcizo, Červaj (Antona) Jure, Karpeneti (Petra) Petar, Cukola (Ivana) Ivan, Antolovich (Sima) Svetko, Bribečić (Stjepana) Anton, Sustović (Ivana) Ivan, Radman (Sima) Egidio, Radman (Sima) Serdo, Ipsa (Antona) Nino, Ipsa (Antona) Marijo, Ipsa (Paskvala) Silvijo. U prosincu 1949. na isplatnoj je listi Noemi Vlaković (Vlacovic), knjigovođa.

Nakon ribolova ribari bi posložili kašete s ribom. Koliko ribara, toliko kašeta. Kapo bi upitao: Cigovo je to? Ribari, kašetama okrenuti leđima, oglašavali bi se pojedinačno: To je moje! Njemu bi pripala ta kašeta s ribama.

Funtana je imala još jednu zadrugu, Seljačku radnu zadrugu Ivo Lola Ribar, koja je osnovana u travnju 1949. s 45 članova iz 30 domaćinstava. Na kraju te godine imala je 251 člana iz 72 domaćinstava. Raspolagala je s 382 hektara zemlje.

Partizanku su zvali Kit

Iz dopisa Mjesnog narodnog odbora Funtane, upućenog Kotarskom narodnom odboru Poreč, poljoprivrednom odboru, 25. veljače 1947., saznajemo da selo Funtana ima dvanaest ribara; to su bili: Celeste (Ivana) Pelicar, r. 1920., Duilio (Petra) Grgeta, r. 1914., Luka (Petra) Karpeneti, r. 1894., Arkandelo (Josipa) Pelicar, r. 1924., Marko (Martina) Ipsa, r. 1886., Svetko (Sima) Anto-



Na brodu na rivi 1952. poziraju turistima dok čekaju marendu

lović, r. 1919., Paskval (Antona) Ipsa, r. 1903., Gverino (Sima) Antolović, r. 1924., Nini (Petra) Ipsa, r. 1908., Gvido (Renata) Tonković, r. 1925., Elio (Antona) Glavina, r. 1923., Petar (Petra) Karpeneti, r. 1891.

Funtanjanski ribari-zadrugari ribu su predavali rovinjskoj Mirni, tvornici za ulov i preradu ribe, najstarije takve

u nas, osnovane 1877. Godine 1906. postala je vlasništvo talijanskog dioničara i djeluje kao Ampelea, a Mirna je od 1946. Krajem 1960-tih zapošljavala je 1.700 radnika.

Funtanani su 1958. godine kupili novi brod, Kapicu. Stajao je 12 milijuna tadašnjih dinara, a motor dodatnih 8 milijuna dinara. Izgrađen je

u Murteru. Imali su i ribarice Srebrnjak, Medunu, Vršu, Bukvu, Srčanku, Oblicu, koja je otišla u Vabrigu, Srdelu, Partizanku (koju su zvali Kit) i Slavicu, koja je kupljena u Puntu na otoku Krku, a s Puntarima su se Funtanani sprijateljili pa su na Krk odlazili i u maškare.

Ribarska zadruga Slavica djelovala je deset godina, od

prvoga dana 1959. poslovala je u sklopu porečke Školjke, tvornice za ulov i preradu ribe, u kojoj su se okupile sve ribarske zadruge s područja Poreštine.

Organizirano ribarenje u Funtani ipak ne počinje osnivanjem ribarske zadruge Slavica. Ribarski razvoj Funtane na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće među najintenzivnijima je u Istri: od jednog čamca s dva člana posade 1881. godine, godine 1912. došla je do

Funtanjanski ribari lovili su ribu u Mulandriji, Valkaneli i Figarolici. Za ribolovište Mulandrija (Molindrio), u uvali Porto Rivoli ili Rivo, Porto del Rio, postoje brojni zapisi. Godišnja lovina kretala se oko pet tona cipala (cjevula) s malim udjelom brancina. Ribarska zadruga iz Funtane koristila je lovište Molindrio i općini Poreč plaćala 10 posto bruto vrijednosti lovine.

Uvala Valkanela zatvarala se mrežama, riba se lovila ostima, noću pod svjetlom. Godišnja lovina kretala se tri do šest tona, od čega najviše brancina, pa cipala i orada. Na otočiću Figarolica godišnje se lovilo oko dvije tone brancina i orada.

U 19. stoljeću Izola i Rovinj dva su najvažnija središta ribarstva i riboprerađivačke industrije. Tvornice ribljih preradevine imale su ribarske flote. Tvornica Ampelea u Izoli krajem 1946. imala je 31 brod, sa 63 člana: 45 u Izoli, 18 u Vrsaru i Funtani. U Funtani je bilo privezano pet brodova. Tradiciju ove tvornice nastavlja Delamaris.

Ribarski brodovi plivaričari, koji su se počeli graditi oko 1930. godine, bili su dugi 11 do 16 metara s nadgrađem na krmu. S mrežama se radilo po boku. Iza rata istarski ribari prešli su na brodove s nadgrađem na pramcu kod kojih se mrežama radi po krmu. Takvi su brodovi bili blizanci Prima i Terza koje je izgradio brodograditelj Nicola Depangher u Kopru 1942. Ove dvije plivaričare bile su nakon rata u sastavu porečke Školjke.

Rovinjska Mirna izradila je idejno rješenje plivaričara-kočara. Tri broda izgrađena su u Puntu na Krku. Takvi brodovi, nazvani jadranski plivaričari-kočari, činili su jezgru ribarskih flota rovinjske Mire i porečke Školjke.

Spomenimo na kraju da je pristanište, gat/get u Funtani izgrađeno 1865. godine. Kasnije je nadograđivano i popravljeno.



Mario prazni sardele

Nakon ribolova ribari bi posložili kašete s ribom. Koliko ribara, toliko kašeta. Kapo bi upitao: Cigovo je to? Ribari, kašetama okrenuti leđima, oglašavali bi se pojedinačno: To je moje! Njemu bi pripala ta kašeta s ribama.